Gedragsprotocol 2021-2022

De Windroos
Daltonschool

INHOUDSOPGAVE

Algemene informatie over pesten **3**
1.1 Doel gedragsprotocol basisschool De Windroos. 3
1.2 Plagen of pesten? 3
1.3 Pesten 4
1.4 Kenmerken van pestgedrag 4
1.5 Signalen die kunnen duiden op pesten 4

Wat doen wij op de Windroos? **5**
2.1 De Kanjerafspraken 5
2.2 Klimaat op de Windroos 6
2.3 Preventie 7
2.4 Kanjercoördinatoren 7
2.5 Pestcoördinatoren 8
2.6 Leerkrachten 8
2.7.1 Aanpak 8
2.7.2 Advies 9
2.8 Kanjer volg- en adviessysteem 9
2.8.1 Leerling-vragenlijst 9
2.8.2 Docentvragenlijst 9
2.8.3. Sociale Veiligheidslijst 9
2.8.4. Sociogram, pedagogische informatie 9
2.9 Ouders 10
2.10 Leerlingen 10
2.11 Grensstellend 11
2.12 Aanpak en sancties bij ongewenst gedrag 11

Regels en afspraken **12**
3.1 De Kanjerregels 12
3.2 De smileyposter 12
3.3 De afspraken voor leerlingen 13
3.4 Kanjerschool 13

Bijlage 1: Protocol schorsing en verwijdering **14**

Bijlage 2: Anti-gedragsprotocol voor de kinderen **16**

Bijlage 3: Stappenplan grensoverschrijdend gedrag **18**

Bijlage 4: Cyberpesten **21**

1. Algemene informatie over pesten

1.1 Doel gedragsprotocol basisschool De Windroos.

Dit gedragsprotocol heeft als doel om alle kinderen zich bij ons op school veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan! Het is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest. We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen, zodat als er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken.
Leerkrachten en ouders uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit gedragsprotocol. Dit protocol sluit aan bij de Kanjertraining die wij op school aan kinderen geven.

1.2 Plagen of pesten?

Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag?
Een definitie van pesten op school luidt als volgt: “Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen.” De Kanjertraining omschrijft dat als volgt: Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig. Het is belangrijk om het verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf. Het meest eenvoudig onderscheid is dit: Plagen gebeurt in het zicht van de leerkrachten. Pesten gebeurt achter de rug van leerkrachten. Daarom weet een leerkracht zelden uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf. De Kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de ‘pester’ niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. En als dat niet voldoende is, dan wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn (cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten zijn de reacties van leeftijdsgenoten op de pester. Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen. Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst, waarin kinderen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep).
Pesten gebeurt per definitie achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals een vader/moeder, juf of meester. Dat betekent dat wij goed willen samenwerken met ouders. Kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest. Pesten komt helaas ook bij ons op school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien en op onze school dan ook serieus willen aanpakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

• Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, kinderen die pesten en de zwijgende groep leerlingen die niets doet), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
• Wij proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
• Als pesten optreedt, signaleren de leerkrachten (in samenwerking met de ouders) en nemen duidelijk stelling.
• Wanneer pesten ondanks alle inspanning toch weer de kop opsteekt, beschikken wij als school over een directe aanpak. Zie hiervoor bijlage: stappenplan grensoverschrijdend gedrag.
• Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan zal er overlegd worden over een andere aanpak, eventueel met hulp van externe instanties. Ook kan er advies gevraagd worden aan de vertrouwenspersoon binnen het team.

1.3 Pesten

Pesten kent vele vormen zoals:

- Verbaal: voortdurend plagen, kleineren, uitschelden, uitlachen, roddelen.
- Lichamelijk: knijpen, laten struikelen, duwen, vechten.
- Gebaren: dreigende gezichtsuitdrukkingen of gebaren.
- Afpersing: eisen dat geld, de middag boterham of schoolwerk wordt afgegeven.
- Buitensluiten: niet mee mogen doen, bij activiteiten steeds worden buitengesloten.
- Geniepigheden: tas afpakken, dingen laten verdwijnen.
- Telefonisch of mailen: pesterijen via de telefoon of internet (e-mail, chatten).

1.4 Kenmerken van pestgedrag

De volgende kenmerken kunnen duiden op pestgedrag:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Opmerkingen maken over kleding
- Isoleren
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Op weg naar huis achterna rijden
- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Bezittingen afpakken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- Lichamelijke klachten
- Belachelijk maken
- Uitlachen

1.5 Signalen die kunnen duiden op pesten

De onderstaande signalen kunnen duiden op pesten:

- Vaak alleen staan in de pauze.
- Tijdens de pauze bij de pleinwacht gaan staan.
- Een spel is ‘toevallig’ steeds net begonnen als hij of zij erbij komt.
- Vaak alleen met jongere leerlingen spelen.
- Niet naar buiten willen op school.
- Zuchten, piepen en steunen van andere leerlingen als de betreffende leerling een idee oppert dat wel geaccepteerd zou worden als een andere leerling dat idee aangedragen zou hebben.
- Veel geroddel in de groep.
- Als andere leerlingen zich negatief uitlaten over familieleden van de leerling.
- Andere leerlingen vinden alles stom van de betreffende leerling (kleding, haardracht, keuze van de rugzak, enz.)
- Andere leerlingen reageren negatiever op een fout van de leerling dan dat ze dat doen bij hun andere klasgenoten.
- De leerling wil niet meer naar school of geeft aan zich ziek te voelen.
- De leerling wil bepaalde kleren niet meer aan hebben naar school.
- De leerling is gauw boos of prikkelbaar.
- De leerling wil niet meer buiten spelen en sluit zich op in huis.
- De leerling wordt niet meer uitgenodigd op feestjes van klasgenoten

2. Wat doen wij op de Windroos?

2.1 De Kanjerafspraken

De school streeft een positieve, opbouwende sfeer na en doet dat binnen de kaders van de wet enerzijds en binnen het kader van de Kanjerafspraken anderzijds.

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- We werken samen
- We hebben plezier
- We doen mee

Bij de kanjertraining horen ook petten die staan voor het gedrag wat de kinderen vertonen. Het is de bedoeling dat kinderen zich bewust worden van hun eigen gedrag en dat ze voor bepaald gedrag kunnen kiezen.

- Witte pet/ Tijger
- De tijger is een kanjer. Hij/zij is tevreden met zichzelf, komt voor zichzelf op en voor anderen. Maar weet ook wanneer het tijd is om weg te lopen.
- Rode pet/ Aap Neemt niemand serieus ook zichzelf niet, hij/zij lacht overal om. Het is een meeloper en hij/zij versterkt hierdoor het gedrag van de pestvogel.
- Gele pet/ Konijn Heeft een negatief zelfbeeld en komt niet voor zichzelf op of voor anderen. Loopt liever snel (bang) weg.
- Zwarte pet/ Pestvogel Vindt zichzelf geweldig en anderen helemaal niks. En laat dat aan andere kinderen voelen. Alle anderen deugen niet en hij/zij bepaalt zelf wel wat hij doet. Hij/zij pest andere kinderen.

We willen met de kanjertraining bereiken dat alle kinderen zich gaan gedragen als een witte pet. Elk met hun eigen karakter als basis.

De school zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar, en ben je of blijf je niet zielig. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school “de baas/ het gezag” en de ouders zijn dat thuis.

Als een conflict zich tussen kinderen afspeelt dan kiezen wij voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: we zoeken een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet, en borgt gemaakte afspraken.

2.2 Klimaat op de Windroos

Veel ouders verlangen van de school dat ‘het kwaad’ (de pester) moet worden bestreden, en dat ‘het goede’ moet worden beschermd. Wij kiezen er echter niet voor om leerlingen te beoordelen als behorend bij kwaad of goed. Ieder mens maakt wel eens fouten. Leerlingen zijn in emotioneel opzicht ‘onder en boven de wet’. De weg van de mens, en die van de leerling in het bijzonder, gaat met vallen en opstaan. Leerlingen hebben het recht daarin te worden begeleid en te worden opgevoed. Ouders hebben die opvoedingsplicht evenals leerkrachten. Op de Windroos hanteren we het uitgangspunt dat we rekening houden met elkaar. Jij hoeft je niet onveilig te voelen door het gedrag van de ander, en die ander hoeft zich niet onveilig te voelen door jouw gedrag. De anderen zijn:

1. Jouw klasgenoten en andere leerlingen op school.
2. De leerkrachten, de directie, de ouders van andere leerlingen.
3. Jouw ouders, die trots op je kunnen zijn omdat jij iemand bent die is te vertrouwen. Als je iets vertelt, dan vertel je het hele verhaal.

4. Mensen die op eenzelfde manier doen als jij, maar ook mensen die anders doen als jij.
De Windroos neemt het overzicht van de smileys als uitgangspunt: ‘Het is prima dat jouw vrienden het leuk vinden wat jij bedenkt en doet, maar als de rest van de klas dat niet leuk vindt, evenals jouw juf of meester, (en jouw ouders als die erachter komen) dan gaan we dat niet doen op school’.

Je blijft fatsoenlijk en je laat je niet bepalen door je uitdager(s): ‘Geef geen benzine aan vervelend lopende motortjes’. Mocht een leerling zich niet willen houden aan de eenvoudige afspraken zoals weergegeven in de smileys, dan wordt dat met de ouder(s) van de betreffende leerling besproken. In dit gesprek wordt ervan uitgegaan dat de ouder(s) met de school willen meedenken om een oplossing te zoeken die goed is voor het eigen kind, andere kinderen, de leerkracht, de school en de buurt.

2.3 Preventie

Met behulp van de Kanjerlessen doet de Windroos aan preventie. Kernpunten in de aanpak:
1. De Kanjerafspraken.
2. Denk goed over jezelf en de ander.
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouder(s).
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt.
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
a. Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor.
b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. De rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden en dat de onwillige leerling om wat voor reden dan ook ‘de eigen gang’ mag gaan.
7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling).
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

2.4 Kanjercoördinatoren

Op de Windroos zijn twee Kanjer coördinatoren benoemd: Bianca Heijnen en Valerie Leliveld. Zij hebben hiervoor een tweedaagse cursus gevolgd bij het Instituut voor Kanjertrainingen. De Kanjer coördinatoren kunnen de leerkrachten begeleiden en ondersteunen bij het inzetten van de Kanjertraining, bijvoorbeeld wanneer de Kanjertraining

niet het gewenste effect lijkt te hebben. Ook kunnen zij de leerkrachten ondersteunen bij het signaleren van de leerlingen met het Kanjer volg- en adviessysteem en eventueel de gesprekken met ouder(s) bijwonen.

2.5 Pestcoördinatoren

Bianca Heijnen en Valerie Leliveld zijn onze pestcoördinatoren. Barbara Groenewegen is de vertrouwenspersoon.

2.6 Leerkrachten

U mag verwachten dat de leerkrachten van de Windroos respectvol omgaan met uw kind en met u als ouder. U mag verwachten dat de leerkrachten onderling respectvol met elkaar omgaan. Zij zijn zich bewust van het gezegde: ‘een goed voorbeeld doet goed volgen’. U mag verwachten dat de leerkrachten twee gedragstalen weten te spreken. De ene gedragstaal sluit aan op de straatcultuur (directief: duidelijk, helder en grens stellend), de andere gedragstaal sluit aan op de wereld van wederzijds respect (richt zich op het geven van inzicht). Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt leerlingen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect. Doet zich een probleem voor op school dan mag u van de leerkrachten verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. De leerkrachten hebben u nodig om tot een goede oplossing te komen, die goed is voor uw kind, maar ook voor de andere kinderen, hun ouders, de leerkracht, de school en de buurt.

2.7.1 Aanpak

De Kanjertraining richt zich op meer dan pesten alleen. Leerlingen leren om te gaan met vervelend gedrag van een ander. Leerlingen die zich misdragen worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid en hun verlangen het goede te doen. De meeste leerlingen bedoelen het goed, maar het kan er behoorlijk brutaal uitkomen. Daarin wijkt een kind niet af van veel volwassenen. Als zoiets zich voordoet, dan is het goed dat de leerling wordt gecorrigeerd. Omdat leerkrachten en ouders niet alles zien is het van belang dat leerlingen zelf ook enige zelfredzaamheid vertonen. Leerlingen kunnen best aan elkaar vertellen dat ze last hebben van bepaald gedrag. Omdat leerlingen, op een enkeling na, niet vervelend willen doen, zijn op dit niveau de meeste problemen op te lossen. In de Kanjertraining wordt expliciet geoefend in rollenspelen hoe je kunt reageren op vervelend gedrag. Dit gebeurt met gedragsrollen met behulp van verschillende petten. Leerlingen leren rechtop te staan, de ander aan te kijken en te zeggen: ‘Ik vind dit vervelend, wil je ermee stoppen?’. Vervolgens lopen ze naar een andere leerling die ze kunnen vertrouwen (een maatje, buddy). Daar gaat de leerling niet zeuren, maar gaat samen met het maatje / de buddy iets anders doen. Als het op deze manier niet oplost, dan gaat de leerling samen met zijn maatje naar de leerkracht. Tijdens dit rollenspel hebben medeklasgenoten de neiging om te giechelen om het grensoverschrijdend gedrag van de uitdager. Aan deze leerlingen wordt duidelijk gemaakt dat dit giechelgedrag het pestgedrag van de uitdager versterkt. Ze geven als het ware benzine aan een vervelend lopend motortje. De leerlingen leren geen voeding (benzine) meer te geven aan vervelend

gedrag. Zo oefent niet alleen de gepeste, maar ook de omstander.

2.7.2 Advies

In enkele gevallen kan het voorkomen dat wij externe expertise raadplegen:

- Kanjertraining instituut
- School en Veiligheid
- Passenderwijs

2.8 Kanjer volg- en adviessysteem

Vanaf de start van de Windroos gebruiken wij het Kanjer volg- en adviessysteem (KanVAS). Het KanVAS bestaat uit een Leerling-vragenlijst, Docentvragenlijst en adviezen, Sociale veiligheidslijst, sociogram en pedagogische informatie. Samen hebben de onderdelen het doel in kaart te brengen hoe leerlingen zich voelen, gedragen en hoe ze willen doen, en hoe de leerkracht het gedrag van de leerling ervaart. Dit heeft tot doel problemen op school tijdig te signaleren. Vervolgens is het doel om naar aanleiding van de resultaten tot een gezamenlijke aanpak te komen met ouder(s), leerkracht en de leerling.

2.8.1 Leerling-vragenlijst

De Leerling-vragenlijst is bedoeld voor leerlingen van groep 5 t/m 8 en wordt twee keer per schooljaar ingevuld. De vragenlijst beoogt te meten hoe leerlingen hun eigen sociaal functioneren in de klas ervaren. De functie van de vragenlijst is: leerkrachten in staat stellen hun leerlingen beter te begrijpen, te begeleiden en te ondersteunen in hun sociaal functioneren in de klas. Naar aanleiding van de uitslag kan de leerkracht in gesprek gaan met de leerling en zijn of haar ouder(s). In overleg met de ouder(s) kan vervolgens een handelingsplan worden opgesteld. Tevens kan de leerkracht bepaalde oefeningen van de Kanjertraining extra inzetten in de klas en/of extra aandacht besteden aan het eigen leerkrachtgedrag.

2.8.2 Docentvragenlijst

De Docentvragenlijst is bedoeld om op een snelle manier een overzicht te krijgen van hoe de leerkracht het gedrag van de leerlingen uit de klas ervaart. Dit heeft als doel de opvallende leerlingen te signaleren en hierover met de ouder(s) in gesprek te gaan en vervolgens gericht tot een gezamenlijke aanpak te komen. De vragenlijst kan ook door ouders/verzorgers ingevuld worden. Hierbij is het de bedoeling dat de ouder op school wordt uitgenodigd en dat de leerkracht en de ouder samen achter de computer gaan zitten om hun visie op het gedrag van het kind weer te geven. Vervolgens kunnen ze samen zoeken naar passende oplossingen.

2.8.3. Sociale Veiligheidslijst

Ieder jaar wordt in januari de Sociale Veiligheidslijst afgenomen voor de groepen 5 t/m 8. Deze wordt door de leerlingen zelf ingevuld. De school heeft via de Kanjertraining een machtiging afgegeven naar de inspectie.

2.8.4. Sociogram, pedagogische informatie

Het sociogram, de pedagogische informatie worden naar eigen inzicht door de leerkracht gebruikt.

Daarnaast wordt er van bovenstaande lijsten een analyse op schoolniveau gemaakt en in het team de vervolg aanpak besproken.

2.9 Ouders

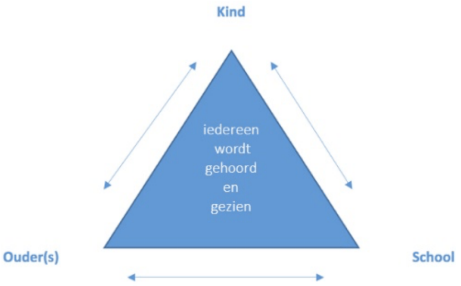

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben dus de verantwoordelijkheid om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen: het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders andermans kind een lesje gaan leren, met het doel de problemen voor het eigen kind op te lossen. Bij problemen van pesten of agressie zullen de leerkrachten, directie en ouders hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar, met het doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is.
Voorbeeldgedrag van leerkrachten en ouders is van groot belang. Er zal minder worden gepest als duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar (fatsoensnormen), waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met verbaal of fysiek geweld worden opgelost. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.

Het oplossen van conflicten tussen leerlingen is zelden een probleem als op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd. Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:
1. U oefent zich in zelfbeheersing. Dat betekent dat u het recht niet heeft andermans kind, een andere ouder of een leerkracht verbaal of fysiek aan te vallen.
2. U spreekt in positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind. Dat doet de school ook over uw kind.
3. Als u zich zorgen maakt over het welzijn van uw kind of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de school. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.
4. Als ouder(s) kent u het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld / naar een oplossing wordt gezocht en kwaadsprekerij.
Als u opvoedt uit angst (met mijn kind zal het niet goed komen) dan plaatst u uw kind in een zwakke positie. U haalt uw kind hiermee onderuit. Als u corrigeert vanuit gevoelens van ergernis en irritatie, dan zal uw kind zich afgewezen voelen. Laat u zich door angst leiden in uw opvoeding, of door gevoelens van irritatie, dan is de kans aanwezig dat uw kind zelfbeschadigende gedachten zal ontwikkelen en opvattingen zoals: ik ben geen goed kind, mijn moeder/vader is niet trots op mij.

2.10 Leerlingen

We verwachten dat leerlingen met respect over zichzelf, andere leerlingen, leerkrachten en volwassenen spreken.
Kom je naar gedrag tegen? Zeg en doe dan dit:

1. Wil je ermee stoppen? Ik krijg een naar gevoel van jouw gedrag. Ik vind het vervelend dat (schelden, achterna roepen, slaan, enz.) doet.
2. Wil je er niet mee stoppen? Meen je dat?
3. Zoek het uit. Hier heb ik geen zin in. Je haalt je schouders op en gaat iets gezelligs doen. Je blijft rustig, je blijft eigen baas (je laat je niet bepalen door een vervelend persoon). Je doet als de witte pet.
4. Ga weg bij vervelend gedoe. Zoek een maatje (alle kinderen zijn gekoppeld aan een maatje), doe iets gezelligs, maak een kletspraatje met iemand anders. Op die manier kom je meestal van pesters af.
5. Zorg ervoor dat je zelf geen benzine geeft. Ga je reageren dan wordt het alleen maar erger.
6. Stopt het niet? Dan ga je hulp halen.
7. De meester/juf spreekt buiten de klas met de betrokkenen.

2.11 Grensstellend

De school heeft als uitgangspunt dat leerlingen zich niet willen misdragen. Maar het kan misgaan. Dat is niet erg, het zijn leermomenten: ‘Hoe ga je het de volgende keer doen? Hoe herstel je de emotionele en/of materiële schade? Kunnen we op deze manier weer verder met elkaar?’.

Wangedrag kan zich op verschillende manieren manifesteren:
1. Verbaal: vernederen, schelden, intimideren, bedreigen, belachelijk maken, bijnamen geven, roddelen, briefjes rondsturen, bedreigen op internet, buitensluiten.
2. Fysiek: schoppen, knijpen, slaan, spugen, krabben, bijten, trekken, laten struikelen.
3. Materieel: stelen, onderkladden, verstoppen van kleding en/of spullen, spullen kapotmaken van een medeleerling of van school, fietsbanden lek prikken. Het doet zich een enkele keer voor dat een leerling zich wenst te misdragen en/of vindt daartoe het recht te hebben: ‘Ik zit er niet mee, het is niet mijn probleem. Nou en, moet ik weten. Ik doe het de volgende keer weer’. In dat geval wordt het kind uit de klas geplaatst en wordt er contact opgenomen met de ouder(s). Zolang de ouder niet te bereiken is en/of niet op school is verschenen, wordt deze leerling niet in de groep teruggeplaatst, een zogenoemde timeout. De groep wordt beschermd tegen deze leerling.

2.12 Aanpak en sancties bij ongewenst gedrag

Eerste incident

De leerkracht verwijdert de leerling uit het leslokaal dan wel plaatst de leerling in een andere groep. De leerkracht neemt telefonisch contact op met de ouders/verzorgers en verzoekt hen na schooltijd het ongewenste gedrag van de leerling te bespreken. Bij grensoverschrijdend gedrag t.o.v. andere leerlingen of de leerkracht waarbij de veiligheid van de betrokkenen niet meer gegarandeerd kan worden, wordt direct contact opgenomen met de ouders/verzorgers met het verzoek de leerling op te komen halen.
De leerkracht maakt preventieve afspraken met de leerling en ouders/verzorgers om het onwerkbare gedrag voor de toekomst te voorkomen. De leerkracht maakt in het leerlingdossier een korte notitie van het incident, het onwerkbare gedrag en de gemaakte afspraken.

Tweede incident
Wanneer een leerling een tweede keer wederom grensoverschrijdend gedrag vertoont waarbij de veiligheid in het geding komt, wordt de leerling verwezen naar de directie. De leerkracht meldt dit telefonisch aan de ouders/verzorgers met het verzoek per direct hun kind in overleg met de directie van school op te halen. De directie beslist over een time-out. De directie bevestigt het incident, het grensoverschrijdende gedrag en de time-out maatregel aan de ouders/verzorgers. Deze bevestigingsbrief wordt toegevoegd aan het leerlingdossier. Dit noemen we een officiële waarschuwing.

Schorsen
Zie schorsing/verwijdering bijlage 1

3. Regels en afspraken

3.1 De Kanjerregels

Bij binnenkomst van de school hangen onderstaande posters. Tevens zijn de poster met Kanjerregels in elke groep zichtbaar. De regels zijn geïntegreerd in ons dagelijks onderwijs

.

3.2 De smileyposter

Op de smileyposter in elke groep is zichtbaar welk gedrag we van elkaar verwachten.

3.3 De afspraken voor leerlingen

In de eerste week van het schooljaar worden de afspraken met de kinderen doorgenomen en ondertekenen zij het anti-gedragsprotocol (bijlage 2)

3.4 Kanjerschool

De Windroos is een erkende Kanjerschool. Alle leerkrachten die op de Windroos werken worden of zijn geschoold als Kanjertrainer. Jaarlijks is er een Kanjerstudiedag met het gehele team.

Bijlage 1: Protocol schorsing en verwijdering

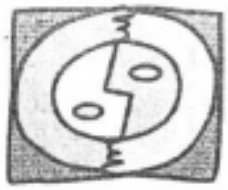

Stichting KPO Sint Antonius

Procedure schorsing van leerlingen bij Stichting KPO Sint Antonius

Algemeen
Over schorsing van leerlingen is in de WPO niets geregeld, maar schorsing valt wel onder de verantwoordelijkheid van het bestuur. Voor het voortgezet onderwijs zijn hierover wel een aantal bepalingen vastgelegd in de circulaire van 26 augustus 1987 behorende bij de Leerplichtwet 1969. Onderstaande procedure voor schorsing is grotendeels gebaseerd op de regelingen in het voortgezet onderwijs. Uit het oogpunt van zorgvuldigheid is het voor besturen in het primair onderwijs raadzaam deze procedure te hanteren omdat de beslissing tot schorsing een eventuele rechterlijke toetsing moet kunnen doorstaan. Middels het directiestatuut van Stichting KPO Sint Antonius is de schorsing van een leerling gemandateerd aan de directeur van de school.

Procedure
De volgende procedure is in het geval van schorsing van toepassing:

- De directeur kan een leerling voor een beperkte periode schorsen (**drie hooguit vijf dagen**), nooit voor onbepaalde tijd.
- Schorsing vindt in principe pas plaats na overleg met de leerling, de ouders en de groepsleerkracht.
- De directeur deelt het besluit tot schorsing schriftelijk aan de ouders mee. In dit besluit worden vermeld de redenen voor schorsing, de aanvang en tijdsduur en eventuele andere genomen maatregelen.
- De school stelt de leerling in staat, bijvoorbeeld door het opgeven van huiswerk, te voorkomen dat deze een achterstand oploopt.
- De directeur stelt het bestuur, de inspectie en de leerplichtambtenaar in kennis van de schorsing en de redenen daarvoor door middel van een brief.

Overige aandachtspunten

- Een leerling mag nooit langer dan 5 dagen geschorst worden aangezien jurisprudentie heeft uitgewezen dat indien een leerling langer dan vijf dagen geschorst wordt de rechter de ouders, indien die bezwaar aantekenen, in het gelijk stelt en de procedure van verwijdering van toepassing wordt.
- Indien de directeur uiteindelijk toch tot verwijdering van een leerling over moet gaan dan is dat een bestuursbesluit. De procedure voor verwijdering staat beschreven in de WPO.

Protocol gedrag, time-out, schorsen en verwijderen.

<u>Inleiding</u>
Het pedagogisch klimaat is een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren van leerlingen en leraren op school. Een slecht pedagogisch klimaat gaat ten koste van het welbevinden van leerlingen en leraren en leidt tot minder goede leerresultaten en minder werkplezier. Onderwerpen hierbij zijn: groepsklimaat, omgang leraar en leerling, werken aan een vertrouwensrelatie, omgang leerlingen onderling, groepsvorming, sfeerbepalende activiteiten, inrichten van de klas, team functioneren enz.

Normen en waarden en gedrag

Onderwijs wordt gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van school en ouders. Om goed onderwijs te kunnen bieden is het belangrijk dat leraren, ouders en leerlingen respect voor elkaar hebben, open en eerlijk met elkaar communiceren en vertrouwen in elkaar hebben. Hiertoe hebben wij gedragsregels opgesteld, die de basis vormen voor een goed en veilig pedagogisch klimaat. Iedereen waaronder de leerlingen, de teamleden, de ouders en anderen, wordt geacht zich aan die gedragsregels te houden, zich er verantwoordelijk voor te voelen en elkaar erop aan te spreken.

Maatregelen

Wanneer leerlingen, teamleden, ouders en anderen zich niet aan de gedragsregels houden kunnen maatregelen worden genomen. De maatregelen naar leerlingen staan in dit protocol nader beschreven. Teamleden dienen professioneel te werken en te handelen. Bij overtreding van de gedragsregels worden de teamleden aangesproken op hun verantwoordelijkheden in relatie tot hun taak en/of functie.
Ouders/verzorgers die de gedragsregels (o.a. door fysiek en/of verbaal geweld) overtreden in en nabij de school, worden hierop aangesproken. Indien de communicatie met de ouders niet meer open, opbouwend en constructief kan plaatsvinden, wordt de communicatie gestaakt (afkoelperiode) en uitgesteld tot een later moment. Wanneer er geen vertrouwen, de basis voor een open, opbouwende constructieve communicatie in de school is, dan adviseert de directie de ouders/verzorgers een andere school voor hun kind te kiezen.

Sancties bij overtreding gedragsregels door leerlingen

Wanneer de gedragsregels worden overschreden, kunnen de volgende maatregelen worden getroffen met als enige doel de leerling bewust te maken van zijn/haar ongewenste gedrag en/of ongewenst gedrag voor de toekomst te voorkomen.

- de leerling wordt aangesproken op de overtreding
- de leerling biedt afhankelijk van de overtreding zijn/haar verontschuldigingen/excuses aan.
- de leerling krijgt extra werk en/of opdrachten, die op school of thuis worden gemaakt
- de leerling wordt tijdelijk uit het leslokaal verwijderd
- de leerling haalt deze tijd na schooltijd in
- de leerling blijft tijdens een of meerdere pauzes binnen
- de leerling blijft gedurende een of enkele dagen na schooltijd na
- de leerling wordt verwezen naar de directie, die vervolgens maatregelen zal treffen.

De ernst van de overtreding bepaalt of de ouders/verzorgers hiervan in kennis worden gesteld. Bij nablijven (langer dan 15 min) gebeurt de melding aan de ouders/verzorgers structureel.

Bijlage 2: Anti-gedragsprotocol voor de kinderen

Anti-gedragsprotocol

Als er dan toch ruzie is dan zeggen we:

1. Ik vind het niet leuk wat je doet. Wil je stoppen?
2. Zoek het uit en stap naar je maatje.

Als er iemand (of jijzelf) gepest wordt, zeg je dat tegen de juf/meester of je ouders. Dat is geen
klikken.

Afspraken betreffende telefoons, camera's, mp3-spelers en internet op de Windroos:

1. De computer wordt alleen op school gebruikt voor schoolzaken.
2. Op internet mag niet naar zaken gezocht worden die te maken hebben met geweld, discriminatie, seks en grof taalgebruik.
3. Printen en downloaden mag alleen nadat je toestemming hebt gekregen van de leerkracht.
4. Je mag geen persoonsgegevens achterlaten, ook niet als daarom gevraagd wordt.
5. Foto's en filmpjes mag je niet op internet plaatsen.
6. Social Media mag op school alleen gebruikt worden wanneer je daar toestemming van de leerkracht voor hebt.
7. Als je nare of niet leuke dingen tegenkomt, roep je de leerkracht erbij.
8. Mobiele telefoons, MP-3 spelers en andere apparaten zijn uitgezet als je op het schoolplein komt, daardoor staan ze ook uit in de school. Ook in de pauzes staan ze uit, uitzondering in overleg met de leerkracht.
9. Foto's of filmpjes maken zonder dat de ander dat weet is niet toegestaan.

Door dit protocol te tekenen beloof je, je aan deze afspraken te houden en draag je bij aan een voor iedereen prettige sfeer in de school.

Naam: Handtekening:
Plaats en datum:

Bijlage 3: Stappenplan grensoverschrijdend gedrag

Kanjer training

Stappenplan grensoverschrijdend gedrag

1. Benoem het gedrag waar je last van hebt
   "Ik zie dat…", "Ik hoor dat…."

   En wat het met je/de klas doet (gevoel)
   "Ik merk dat het …, "Ik heb last van…", "Ik vind het storend dat…"

2. "Is het je bedoeling om… (wat doet het met je)?" of "wil je daarmee stoppen? (gewenst gedrag benoemen)"

Nee -> "Fijn dat dacht ik al, stop er dan maar mee"
"hoe ga je het de volgende keer anders doen?"
"wat spreken we af?"

Ja-> "Meen je dat?"
"Blijf je hiermee doorgaan?"
VERBAZING TONEN

Bij Ja:

3. Leiderstaal
   - "Kijk me aan", Ik wil dat je nu…", "Stoppen nu", "Hier geven …(materiaal)"
   - "Je hebt nu de keus…."

Je luistert naar mij

Consequentie

Bij consequentie, ook daadwerkelijk uitvoeren
- Dicht bij je laten zitten
- "Ik spreek je straks.. (na schooltijd/pauze)"
- Afkoelplek
- Uit de klas (eventueel hulp van collega/directie)
- Ouders bellen

4. In beide keuzes een kind-gesprek voeren. (Buiten lestijd, kind eerst laten afkoelen)

   Vraag nogmaals naar BEDOELING
   - "Is het jouw bedoeling om hiermee door te gaan?"
   - "Wil jij echt dat ik jou zie als….?"

Onmacht
Nee, ik wil stoppen:
- Afspraken/plan maken
- Eventueel goedmaken/herstellen
- Ouders informeren

Onwil
Ja, ik wil doorgaan:
- Ouders bellen voor een gesprek
- kind uit de klas

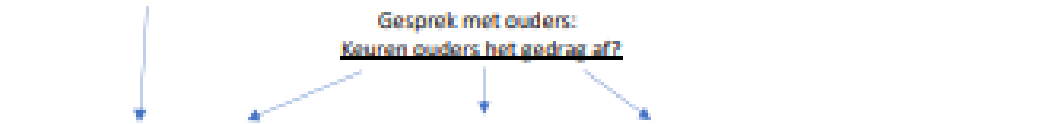

Gesprek met ouders:
Keuren ouders het gedrag af?

Ja
Hulp aanbieden
Passende plek indien nodig
Maak samen een plan
- 2 klassen hoger/lager
- Puppytraining

Ja, maar
School: stelling nemen
'geen excuus voor wangedrag'
Wilt u dat uw kind…?

Nee
Grenzen school aangeven (Smileyposter)
Schorsen
Is dit de juiste school voor u?
Kind voorlopig uit de klas, bedenktijd ouders
Gedrag verandert niet? Vervangende school

Aanvullende informatie

Handvatten grensoverschrijdend gedrag is geschreven om inzichtelijk te maken wat de stappen zijn die genomen kunnen worden. Hierbij is uitgegaan van een situatie waarin de veiligheid van omstanders niet in het geding is, maar het gaat om een machtsstrijd. De stappen helpen om als leerkracht vanuit vertrouwen te communiceren en het kind de mogelijkheid te bieden de rechthoek weer binnen te komen. Komt dit gedrag vaker voor en kan er een patroon geconstateerd worden? Schakel dan het zorgteam in en geef tijdig aan naar ouders of dit gedrag nog binnen de mogelijkheden van de school behandeld kan worden.

Bij grensoverschrijdend gedrag waarin het kind aangeeft dat het de bedoeling is om zo te doen, kan na schooltijd nogmaals gevraagd worden naar de bedoeling. Als het kind daarop aangeeft dat het niet zijn bedoeling was kan de groene kant van het stappenplan gevolgd worden. Wanneer het kind zegt dat het wel zijn bedoeling was mag dit herhaald worden waar de ouders bij zijn. Als ouders daarop aangeven dat ze het gedrag afkeuren is er steun om verdere stappen te ondernemen.
Ouders kunnen echter ook reageren vanuit ja, maar waarin er een opsomming van redenen voor het gedrag komt. **Er is geen enkel excuus voor wangedrag!** Dit mag ook duidelijk gemaakt worden en daaropvolgend kan verwezen worden naar de Smileyposter, met de vraag of het de bedoeling is dat hun kind andere kinderen lastigvalt.
Tenslotte kunnen ouders het gedrag ook goedkeuren, hierbij kan worden terugverwezen naar de schoolregels waarmee de ouders akkoord gingen toen ze hun kind inschreven. Met de boodschap dat als dit niet onderschreven kan worden er hier geen plek meer is op school en er gezocht mag worden naar een school waar dit wel toegestaan is.

Onderstaand nog enkele aanvullende opmerkingen ter ondersteuning van de stappen:

Heb je het zelf kunnen waarnemen, of gebeurde het buiten je zicht?
Waargenomen: pal staan voor het fatsoen en handelen door kinderen eerst te scheiden van elkaar.
Buiten je zicht: blijf uit een primair oordeel en toon verbazing

Was of is de veiligheid in het geding (van jou, kind, of omstanders)?
Veiligheid gaat voor. Indien nodig ontruimen, kinderen naar andere ruimte, extra hulp laten halen.

Grensoverschrijdend gedrag van ouders of van leerlingen?
Bij ouders zorg dat er geen andere kinderen in de buurt zijn. Neem ouder mee naar andere ruimte of maak aparte afspraak. Regel toezicht voor andere kinderen.

Staan er omstanders bij, die zich ermee kunnen bemoeien of die in een loyaliteitsconflict kunnen komen?
Opvang regelen voor andere kinderen of probleem parkeren naar moment dat er geen kinderen meeluisteren.

Ben je in staat om te reageren?
Nee: probleem parkeren om te voorkomen dat je dingen zegt waar je spijt van krijgt. Geef aan wanneer en onder welke voorwaarden dat wel kan.

Is het grensoverschrijdende gedrag van het kind naar jou toe gericht?
Haal een collega erbij, eventueel door middel van een kind uit de klas.

Bijlage 4: Cyberpesten

WAT IS CYBERPESTEN OFTEWEL DIGITAAL PESTEN?

Cyberpesten is het pesten of misbruiken via het internet en via mobiele telefoon. De effecten van cyberpesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten in het dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven, door de grote reikwijdte van het internet en er kinderen op steeds jongere leeftijd mee in aanraking komen. Ook als cyberpesten buiten de school gebeurt heeft de school er veel last van en het heeft invloed op het lesgeven. Het ruziën en pesten gaat door, schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat. Verschillende vormen van cyberpesten zijn strafbaar. Kinderen realiseren zich dat vaak niet. Als hierdoor lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht kan de politie worden ingeschakeld.

Vormen van cyberpesten

HOE KAN ER WORDEN GEPEST OP INTERNET?

- Pest-mails versturen (schelden, roddelen, beledigen, beschuldigen, bedreigingen).
- Foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen.
- Privé gegevens op een site plaatsen.
- Haatprofielen aanmaken.
- Virussen versturen.
- Anonieme berichten digitaal versturen.
- Ongewenst contact met vreemden.
- Stalken: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van haatmail of het dreigen met geweld in chatrooms.
- Het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno en geweld.
- Webcam-seks: beelden die ontvangen worden kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden.
- Hacken: wachtwoorden en credits stelen en misbruiken of instellingen aanpassen.

Schoolaanpak

PREVENTIEF

We maken de kinderen bewust van de gevaren op internet, de effecten van cyberpesten en de strafbare feiten door: Het geven van lessen mediawijsheid.
In het anti-gedragsprotocol (bijlage 2) voor de kinderen worden afspraken gemaakt rondom internetgebruik, telefoons, mp3-spelers etc.

1. De school gaat in gesprek met de getroffen leerling.
2. De school neemt contact op met de ouders van de gepeste leerling.
3. De school probeert de dader op te sporen door in de klas te praten over wat er gebeurd is. Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Neem contact op met de systeembeheerder. Het is mogelijk om van het IP adres van de e-mail af te leiden van welke computer het bericht is verzonden. Ook is er van alles mogelijk via de helpdesk.
4. De school verzoekt de pester foto's te verwijderen

5. De school geeft de ouders voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen. De school adviseert de ouders aangifte te doen bij de politie. In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en kunnen de ouders aangifte doen bij de politie. Zo nodig kunnen we verwijzen naar Bureau slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl-telefoon: 0900-0101)